

Bakgrund

Det ursprungliga användningsändamålet för Sibbo kommuns kameraövervakningssystem har varit att övervaka yttersidorna av Sibbo kommuns fastigheter. Licenser till systemet har endast skaffats för Lokaltetsförvaltningens behov. Användarrättigheter hade med tiden beviljats även till andra anställda för att underlätta vardagliga processer. Då den nya lagstiftningen om behandling av personuppgifter trädde i kraft granskades kameraövervakningssystemets tekniska egenskaper i förhållande till lagstiftningen. Då konstaterades att systemet inte har tillräckliga loggar om användning av systemet, alltså loggar om att se kameraövervakningens inspelningar, utan i stället måste användarna dokumentera varje fall skriftligt. Samtidigt utarbetades nödvändiga dokument om kameraövervakningen och hur Lokaltetsförvaltningen använder den. Därför begränsades användningen av kameraövervakningssystemet tillbaka till Lokaltetsförvaltningen och anvisningarna om processerna preciserades.

Enligt Sibbo kommuns dataskyddsbeskrivning för kameraövervakning är syftet med kameraövervakningen att skydda egendom, förebygga brott och ofog samt hjälpa utreda brottsfall och garantera säkerheten av de personer som använder fastigheten. Kommunen har inga lagenliga grunder för att utföra passerkontroll, person- eller ordningsövervakning inne i skolorna.

Användningsändamålet hade tyvärr utvidgats tidigare utan egentlig definition speciellt för övervakning av verksamhet och personer inne i skolorna. Enligt dataskyddsförordningens principer om behandling av personuppgifter (artikel 5, punkt b) ska personuppgifter samlas in för ett specifikt, uttryckligt och lagligt syfte och inte behandlas senare på ett sätt som inte passar ihop med dessa syften ("bundenhet till användningsändamålet").

För närvarande finns det inte ett personregister för grundskolornas kameraövervakning i Sibbo kommun, och dokumentation som krävs av dataskyddsförordningen har inte gjorts för den. Det är dock anmärkningsvärt att polisen har fått de inspelningar som de har begärt om och kommunen har alltid hjälpt polisen vid behov.

Då kameraövervakningssystemet var i slutet av sin livscykel år 2024 gjorde expertgruppen ett förslag om kameraövervakningens fortsättning till kommunens ledningsgrupp. Ledningsgruppen beslutade enligt expertgruppens förslag att Sibbo kommun inte skaffar ett nytt kameraövervakningssystem utan anlitar en extern leverantör som en köpt tjänst. Beslutet påverkades av det dyra upphandlingspriset på ICT-infrastruktur och kameror samt att Sibbo kommun inte har tillräckliga resurser för att upprätthålla en egen kameraövervakningstjänst. Samtidigt beslutade ledningsgruppen att tjänsten omfattar övervakning av fastigheternas yttersidor såsom det tidigare systemet.

Nuläget

Sibbo kommun köper kameraövervakningen som en tjänst av Loihde Trust Oy. Tjänsten har köpts för Lokalitetsförvaltningen och dokumenterades således att kameraövervakningen täcker övervakning av fastigheternas yttersidor för att förebygga brott och ofog.

Kamerorna har installerats och installeras för detta ändamål. Det gamla kameraövervakningssystemet har avlägsnats i samband med att licenserna upphörde. Kameraövervakningen av skolfastigheterna används inte för ordningsövervakning utan endast för att utreda brottsmisstankar, såsom tidigare.

Plan för år 2026

Diskussionen om kameraövervakningen i skolorna har inletts på nytt till följd av fullmäktigemotionen och utbildningssektorns interna diskussion. Kameraövervakningen stöds av Utbildningsstyrelsens riktlinjer, den preciserade lagstiftningen gällande verksamheten, resultaten från samarbetet med polisen samt skolornas pedagogiska aspekter.

Om kommunen vill ändra kameraövervakningens användningsändamål krävs utredningar samt dokumentering i enlighet med GDPR. Kameraövervakningen i skolorna som används också för person- eller ordningsövervakning förutsätter en process som följer dataskyddsförordningen för att kunna genomföra övervakningen.

Sibbo kommun har inte heller tillräckligt kunnande angående person- och ordningsövervakning, vilket större städer vanligtvis har (enheten för säkerhet och/eller riskhantering). Säkerställande av elevernas och skolpersonalens rättigheter på anvisningar, reglers och processers nivå lämnar av detta skäl långt på utbildningssektorns eget ansvar.

För att kameraövervakningen ska bli en del av skolornas passerkontroll ska ett tilläggsanslag på 50 000 euro anvisas för utbildningssektorn i driftsekonomidelen i budgeten för år 2026. Detta anslag används för nödvändiga utredningar och dokumentering samt för att utarbeta en plan för placering och kontroll av kamerorna. Utbildningssektorn ska också säkerställa skolpersonalens rättigheter genom anvisningar, utbildningar och gemensamma processer för användningen av kameraövervakning.